

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА НАЦРТ ЗАКОНА О СОЦИЈАЛНОЈ КАРТИ

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Област социјалне заштите је област друштвеног живота за коју је надлежно Министарство, једна је од области Уставом зајамчених људских права, делатност од јавног интереса и веома је осетљива по карактеру. Поједина права из ове области зависе од социјално-економског статуса корисника који их остварују или учествују у остваривању.

Буџетска средства за социјалну заштиту су велика, али су ипак ограничена јер је број корисника велики. У ситуацији када су средства ограничена, мора се водити рачуна о приоритетима у социјалној заштити. Ради дефинисања приоритета у социјалној заштити неопходан услов је *располагање подацима* о социјално-економском стању корисника, односно подацима социјалних карата корисника на једном месту.

Закон о социјалној карти је уствари технички закон јер се односи на формирање електронског регистра о социјално-економском статусу корисника права, па показатељи који се прате из предметне области социјалне заштите, пре свега показатељи социјалне укључености су од значаја да се прате након примене овог закона.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Пошто се конкретно ради о изради закона којим се регулишу питања израде регистра Социјална карта, то се не спроводи документ јавне политике конкретно.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Потреба за увођењем социјалних карата садржана је у експозеу о Програму Владе Републике Србије, који је представљен у Народној скупштини 28. јуна 2017. године. У делу „Боље таргетирање социјалне заштите” истиче се да ће се, у Републици Србији увести интегрисани систем израде социјалних карти кроз повезивање великог броја различитих институција - Пореске управе, Министарства унутрашњих послова, Катастар непокретности..., у складу са најбољим позитивним примерима светске праксе, а да ће се увођењем овог система спречити злоупотребе и омогућити праведнија расподела тако што ће социјалну помоћ добити они корисници којима је та помоћ заиста и потребна, као и да ће се тиме бавити у склопу веће активности на дигитализацији свих јавних сервиса доступних грађанима и потпуном увођењу електронске управе у Републици Србији.

Основ за израду јединственог регистра Социјална карта (у даљем тексту: Социјална карта) дефинисан је Закључком о усвајању Акционог плана за спровођење програма Владе, који је Влада донела на седници одржаној 09. новембра 2017. године, документ 05 Број:021-1-10807/2017-2 од 09. новембра 2017. године, којим се увођење социјалних карата дефинише као приоритет рада Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (у даљем тексту: Министарство).

Поред тога, потреба за увођењем социјалних карата је садржана у експозеу о Програму Владе Републике Србије, који је представљен у Народној скупштини 28. октобра 2020. године. У делу „3.7.1. Ефикасност јавне управе“ наведено је да Влада мора заокружити рад у сегменту дигитализације јавне управе предлагањем нових закона, од којих је један и *Закон о социјалној карти*. У делу "3.7.3. Социјална политика" наведено је да приоритетну реформу у погледу боље усмерених социјалних давања представља рад на социјалним картама које представљају обједињени увид у податке о тренутним и потенцијалним корисницима. Социјалне карте ће омогућити да грађани који су у најтежем економском положају буду видљивији у систему, како би благовремено и ефективно остварили права на потребну подршку. До сада је завршена прва фаза развоја регистра социјалне карте која подразумева повезивање подсистема података на нивоу ресорног министарства и израђен је Нацрт закона о социјалној карти. У наредном периоду предстоји усвајање овог закона и повезивање регистра социјалне карте са релевантним системима података других органа државне управе, као и надлежних институција на локалном нивоу. Ово ће умногоме унапредити контролу социјалних давања и, самим тим, резултираће и много бољом (и много поштенијом) расподелом новца. Самим тим, очекивања Владе су да ћемо за исту количину новца обезбедити много боље таргетирану социјалну помоћ.

Поред тога, увођење социјалних карата предвиђено је и другим стратешким документима, у Програму развоја електронске управе у Р. Србији 2020-2022 са припадајућим акционим планом у делу који је везан за посебан циљ 1 – Развој инфраструктуре у електронској управи и обезбеђивање интероперабилности и у документу Програм економских реформи 2020 – 2022 у делу који се односи на Структурну реформу 22.

Такође, треба имати у виду и Национални програм управљања ризиком од елементарних непогода, као и припадајући Акциони план за његово спровођење за период 2017-2020. којим је у оквиру активности 2.2.8 - предвиђено успостављање базе података угрожене популације (најрањивијих категорија становништва - деца, млади, жене, особе са посебним потребама и старије особе), ажурно вођење података, статистичка обрада података и редовно достављање података Сектору за ванредне ситуације МУП-а, за шта је надлежно Министарство и центри за социјални рад. Како ће Социјална карта садржати и податке о корисницима социјалне заштите које може посебно да погађа елементарна и друга несрећа, овај регистар би требао да омогући и податке од интереса за систем за управљање ризиком од елементарних и других непогода.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Проблеми су уочени у области *располагања података* о социјално-економском стању корисника, односно подацима социјалних карата корисника на једном месту и они се практично односе на цео систем социјалне заштите, од локалног до републичког нивоа.

Подаци се налазе у интерним подсистемима Министарства и налазе се у изворима органа јавне управе (екстерни извори). Подаци у подсистеме Министарства углавном долазе уз подношење захтева на папиру, а са екстерним системима не постоји информатичка увезаност. Подсистеми Министарства су застарели, међусобно одвојени и без могућности да се зна када се одговарајући податак од утицаја на права у реалном времену променио.

У оквиру постојеће информатичке подршке у социјалној заштити, не постоје сви потребни подаци, нити су подаци који постоје организовани на адекватан начин. Постојећа информатичка подршка је парцијална и организована кроз више одвојених информационих целина. Главна карактеристика постојећих информационих подсистема је да они пружају само делимичну подршку у поступцима одлучивања о правима и исплатама за призната права, као и да су формиран за појединачна права која остварује велики број корисника и која повлаче највише буџетских средстава за исплату у форми централизованог обухвата и исплате по решењима за призната права. Права која не подразумевају новчана давања из републичког буџета нису обухваћена централизованим евиденцијама. Исто важи за права која се односе и на услуге социјалне заштите.

Информациони подсистеми који подржавају исплату новчаних давања по овим правима су формиран као одвојене целине, углавном без додирних тачака, било да су у питању евиденциони подаци о корисницима или правима, било да су у питању саме исплате. Историјски гледано, информациони системи су настајали у различитим временским периодима и углавном су били окренути ка обрачуну исплата за свако право понаособ уз вођење неопходних евиденција везаних за конкретно право.

Сваки појединац може имати различит статус у оквиру различитих права, на пример носилац права на материјално обезбеђење породице (новчану социјалну помоћ) може бити члан домаћинства у захтеву за остваривање права на дечији додатак и слично, а да је то тешко проверљиво. Појединац који остварује различита права из области социјалне заштите води се у евиденцијама корисника онолико пута колико различитих информационих система постоји, иако се сви појединци који се евидентирају по правима из области социјалне заштите ради јединственог идентификовања, воде по јединственом матичном броју грађанина.

Основна улога постојећих информационих подсистема у Министарству је подршка исплати корисницима права у систему социјалне заштите. Подаци се воде у различитим базама и не постоје, чак ни на нивоу самог Министарства, укрштени упоредиви подаци за сваког појединца о свим новчаним правима из области социјалне заштите које остварује, начину на који их остварује, па самим тим ни о укупним новчаним ефектима које остварује у оквиру социјалне заштите, а кад су у питању услуге социјалне заштите и остала давања која су у надлежности локалног нивоа, на централном нивоу не постоје информације о примаоцима тих услуга.

У више права која остварују постојећи корисници социјалне заштите, због одвојености подсистема не постоји могућност укрштања података и ефикасан механизам да се пронађу корисници који имају различите податке, односно да се потенцијално смање трошкови кроз "смањење грешке укључености". О корисницима који можда имају права (који су били одбијени), не постоје механизми за аутоматско ажурирање промена у подацима за службено поступање ради смањења "грешке искључености".

Закључак је да су основни проблеми који постоје у функционисању постојећих информационих подсистема Министарства које овај закон треба да реши:

- основна улога постојећих информационих подсистема у Министарству подршка исплати корисницима права у систему социјалне заштите за она права која се исплаћују из републичког буџета,
- подаци се воде у различитим информационим подсистемима и не постоје на нивоу Министарства укрштени упоредиви подаци за сваког појединца о свим новчаним примањима и услугама из области социјалне заштите које остварује, начину на који их остварује, па самим тим ни о укупним новчаним средствима и услугама које остварује,
- када су у питању услуге социјалне заштите и остала давања која су у надлежности локалног нивоа државне управе, на централном нивоу, на нивоу Министарства, не постоје подаци о примаоцима тих услуга и осталих новчаних давања,
- не постоје за сва права, све потребне информације на оба нивоа - на нивоу Министарства сви подаци о корисницима, који су битни за остваривање права, односно сви подаци о исплатама на локалном нивоу,
- не постоји могућност увида у службене евиденције како у оквиру самог Министарства, тако и изван њега, у поступку одлучивања о поднетим захтевима.
- не постоји систематизована подршка у пословима анализе, доношења одлука и праћења ефеката спроведених мера социјалне заштите.

5) Која промена се предлаже?

Основна идеја како да се реше проблеми јесте *подизање квалитета података* у систему социјалне заштите кроз израду *регистра Социјална карта* као јединствене и централизоване евиденције у социјалном сектору која садржи тачне и ажурне податке о социјално-економском статусу појединца и са њим повезаних лица у електронском облику и која омогућава корисницима података да обављају послове обраде података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права и услуга из области социјалне заштите, а посебно ради ефикаснијег остваривања права и услуга социјалне заштите, праведније расподеле социјалне помоћи, унапређења ефикасности и проактивности рада органа у области социјалне заштите, обезбеђивања подршке у дефинисању и обликовању социјалне политике и праћења укупних ефеката мера

У циљу успостављања регистра Социјална карта потребно је поред повезивања са интерним системима Министарства повезивање и са другим институцијама државне управе у циљу коришћења њихових службених евиденција.

Имплементација система социјалних карата се састоји из два сегмента, израде правне регулативе (Закон о социјалној карти и подзаконски пропис) и израде информационог система, односно Регистра социјална карта. Имплементација се реализује кроз две фазе:

- *1. фаза:* Односи се на успостављање окружења за Регистар социјална карта у амбијенту постојеће законске регулативе.
- *2. фаза:* Након обезбеђења неопходног законског оквира (*Закон о социјалној карти*) подразумева повезивање, обједињавање и синхронизацију дела података са екстерним службеним евиденцијама од значаја за социјално-економски статус.

До сада је реализована 1. фаза успостављања Регистра социјална карта којом је извршена набавка софтверско-хардверске инфраструктуре потребне за његов рад, израђено је софтверско решење (апликација) и извршено је обједињавање података из интерних подсистема Министарства.

За реализацију 2. фазе израде Регистра социјална карта, односно за пуну примену система, услов је да се изврши повезивање софтверског решења са више екстерних регистара у Р. Србији ради употпуњавања и ажурирања обједињених података из прве фазе, за шта је потребан законски основ, односно Закон о социјалној карти.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Наведена промена, односно доношење Закона о социјалној карти је неопходно да би се успоставио регистар Социјална карта будући да се обрада личних података мора установити таконом на основу уставних одредби и одредби закона о заштити података о личности.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Доношењем Закона о социјалној карти ће се створити услови за успостављање регистра који ће у раду користити корисници података, односно запослени у органима надлежним за спровођење социјалне заштите, и то у: центрима за социјални рад, јединицама локалне самоуправе које обављају поверене послове, Министарству, надлежном органу аутономне покрајине за спровођење социјалне заштите, надлежном републичком органу за спровођење активности унапређења социјалне заштите и другим органима државне управе и институцијама, у складу са законом. Запослени ће коришћењем података из регистра бити у могућности да свој рад учине ефикаснијим и ефективнијим.

Посредан утицај ће бити остварен на грађане кориснике права и услуга из социјалне заштите који користе или су користили право, који су у поступку остваривања права и лица чији су одбачени или одбијени захтеви, као и на лица која се изузетно, по одлуци Владе могу наћи у регистру (дато у члану 6. став 4. Нацрта закона) - лица из социјално угрожених и рањивих група (деца и млади, особе преко 65 година, особе са инвалидитетом, лица са менталним сметњама, самохрани родитељи, незапослена лица и друге категорије социјално угрожених чији су месечни приходи испод одговарајућег нивоа и друго).

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје прописи којима се може постићи успостављање регистра Социјална карта.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Није могуће.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Анализирано је искуство Краљевине Данске с обзиром да се налази у самом светском врху по питању извршене дигитализације сервиса и услуга, односно развоја електронске управе за своје грађане, као и због високог степена пружања услуга и високе материјалне подршке грађанима у социјалној сфери. Извршене су две стручне посете институцијама Краљевине Данске ради сагледавања питања дигитализације услуга из области социјалне заштите и стечена су драгоцене искуства. Краљевина Данска нема систем социјалних карата под тим називом, али има механизме који обезбеђују сагледавање социјално-економског статуса својих грађана располажући подацима у далеко већем обиму него што је то предвиђа Нацрт закона о социјалној карти, те на тај начин на веома ефикасан и за грађане лак начин обезбеђује социјалну функцију.

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Подизање квалитета података у систему социјалне заштите кроз израду регистра Социјална карта као јединствене и централизоване евиденције у социјалном сектору је неопходно ради унапређења стања у наведеном систему, а за његово успостављање је неопходан Закон о социјалној карти.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Израдом регистра Социјална карта жели се постићи постојање јединствене и централизоване евиденције која садржи тачне и ажурне податке о социјално-економском статусу појединца и са њим повезаних лица у електронском облику која омогућава:

- корисницима података да обављају послове обраде података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права и услуга из области социјалне заштите,
- ефикасније остваривање права и услуга социјалне заштите,
- праведнију расподелу социјалне помоћи,
- унапређење ефикасности и проактивности рада органа у области социјалне заштите,
- обезбеђивање подршке у дефинисању и обликовању социјалне политике и праћења укупних ефеката мера социјалне заштите,

- обезбеђивање ажурних података о лицима из социјално угрожених и рањивих група за случај ванредне ситуације.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Циљеви су усклађени са документима и приоритетним циљевима Владе (образложено у Прилогу 2. тачка 3).

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Подизање квалитета података у систему социјалне заштите кроз израду регистра Социјална карта као јединствене и централизоване евиденције у социјалном сектору за шта је неопходан Закон о социјалној карти (општи циљ) ће се мерити показатељем да је закон донет и да је наведени регистар успостављен у дефинисаном року (реализована 2. Фаза развоја која подразумева повезивање са екстерним изворима података и да су подаци преузети и да систем функционише). Почетна вредност – не постоји закон и не постоји регистар Социјална карта; циљана вредност је да је закон донет и да је успостављен регистар. Извор провере ће бити сам законски акт и одговарајући примопредајни записник о реализацији 2. фазе развоја.

Посебни циљеви ће имати следеће показатеље, почетне и циљане вредности и изворе провере:

- ПЦ Корисници података обављају послове обраде података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права и услуга из области социјалне заштите - *пк проценат корисника података који користе податке из регистра*: почетна вредност 2021 - 0; циљна вредност 2022 – 80; циљна вредност 2023 – 100; извор провере – извештајни систем регистра;
- ПЦ Ефикасније остваривање права и услуга социјалне заштите – *пк проценат грађана који у систему социјалне заштите користи могућност услуге да податке прибавља орган уместо подносиоца коришћењем података из регистра социјална карта*: почетна вредност 2021 – 0; циљна вредност 2022 – 30; циљна вредност 2023 – 50; извор провере – базични информациони системи и извештајни систем регистра;
- ПЦ Праведнија расподела социјалне помоћи – *пк проценат корисника права који су укључени, односно искључени из социјалне заштите коришћењем механизма контроле у регистру*: почетна вредност 2021 – 0; циљна вредност 2022 – 80; циљна вредност 2023 – 100; извор провере – систем нотификација у регистру;
- ПЦ Унапређење ефикасности и проактивности рада органа у области социјалне заштите – *пк проценат скраћења просечног времена за решавање предмета (за ефикасност рада)*: почетна вредност 2021 – 0; циљна вредност 2022 – 10; циљна вредност 2023 – 20; извор провере – базични информациони системи; *пк проценат корисника права који су укључени, односно искључени из социјалне заштите коришћењем механизма контроле у регистру (за проактивност рада)*: почетна

вредност 2021 – 0; циљна вредност 2022 – 80; циљна вредност 2023 – 100; извор провере – систем нотификација у регистру;

- ПЦ Обезбеђивање подршке у дефинисању и обликовању социјалне политике и праћења укупних ефеката мера социјалне заштите – пк *управљачкаструктура користи податке из извештајног система регистра (да или не)*: почетна вредност 2021 – не, циљна вредност 2022 – да; извор верификације – извештајни систем регистра;
- ПЦ Обезбеђивање ажурних података о лицима из социјално угрожених и рањивих група за случај ванредне ситуације – пк *обезбеђена је функционалност генерисања извештаја зависно од врсте елементарне и друге несреће (да или не)*: почетна вредност 2021 – не; циљна вредност 2022 – да; извор провере – извештајни систем регистра.

ПРИЛОГ 4:

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

Имајући у виду да је потребно донети Закон о социјалној карти који је услов за успостављање регистра Социјална карта којим ће се решити идентификовани проблеми, не постоји други начин за остварење циља. Опција „status quo” није разматрана.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Нису идентификоване друге опције за постизање жељене промене.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Нису јер се не препознају које би то подстицајне мере биле.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Нису идентификоване посебне институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви.

Надлежност за споровођење овог закона има, пре свега, Министарство. Министарство спроводи поступке везане за успостављање регистра Социјална карта. Реализована 1. фаза развоја регистра Социјална карта глобално садржи успостављање одговарајуће хардверско-софтверске инфраструктуре у Државном дата центру, израду апликативног решења које задовољава функционалности увида, анализе и израде извештаја и администрирање и обједињавање дела података од значаја за социјално-економски статус из интерних подсистема Министарства (из области социјалне заштите, породичне заштите и борачко инвалидске заштите).

У успостављању овог регистра битну улогу има и служба Владе која је надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе, која ће обављати послове техничке подршке Министарству у успостављању и вођењу Социјалне карте, односно послове који се односе на чување, спровођење мера заштите и обезбеђивање сигурности и безбедности података у оквиру Социјалне карте.

Оно што је преостало треба да се реализује кроз 2. фазу развоја регистра Социјална карта, за шта је неопходан Закон о социјалној карти који ће обезбедити законски основ за повезивање са екстерним електронским евиденцијама ради добијања података од значаја за Социјалну карту и прописати обухват лица о којима се воде подаци о њиховом социјално-економском статусу.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Промена се може постићи искључиво кроз доношење Закона о социјалној карти, а не кроз спровођење информативно-едукативних мера.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Проблем се може решити искључиво интервенцијом јавног сектора, кроз доношење Закона о социјалној карти.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Нису идентификоване опције. Ресурси су расположиви за реализацију Закона о социјалној карти, односно за реализацију регистра Социјална карта (једина опција).

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Доношење Закона о социјалној карти, односно успостављање регистра Социјална карта допринеће праведнијој расподели финансијских средстава за кориснике на начин да ће се обезбедити социјално укључивање, односно искључивање лица из расхода за социјалну заштиту. Какве ће ефекте имати по овом питању, могуће је сагледати током примене регистра и није могуће их сагледати пре тога. Додатно, пошто ће се подизањем квалитета информација обезбедити информације потребне за вођење социјалне политике, посредно се може очекивати утицај на финансијске ефекте. Овај закон неће имати утицаја на јавне приходе.

Канцеларија за информационе технологије и електронску управу је надлежна за техничке аспекте подршке при успостављању и вођењу регистра, као и за безбедносне аспекте у вези података који се налазе у регистру с обзиром да се исти хостује у простору Државног дата центра за који је одговорна и сем плаћања услуге хостинга нема посебне трошкове (закуп простора у одговарајућем боксу). Редовно одржавање, након истека гарантног периода 2023. године, ће бити у одговорности Министарства, односно добављача са којим се закључи уговор из јавне набавке која ће се спровести и односиће се на обнављање лиценци за системски софтвер, за одржавање апликативног решења и хардверске опреме, а што ће орјентирно да износи око 40.000.000,00 годишње (25.000.000,00 за лиценце и 15.000.000,00 за остало). Обуке за све кориснике су предвиђене у оквиру трошка за успостављање регистра и нема посебних трошкова по том питању који нису исказани.

Послове техничке подршке Министарству у успостављању и вођењу Социјалне карте, односно послове који се односе на чување, спровођење мера заштите и обезбеђивање сигурности и безбедности података у оквиру Социјалне карте, обавља служба Владе која је надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе (у даљем тексту: Служба Владе).

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

За само доношење Закона о социјалној карти као прописа није потребно обезбедити финансијске ресурсе, али за потребе његове примене, односно развоја регистра Социјална карта потребно обезбедити средства у буџету Р. Србије.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Нема утицаја на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Процењени трошкови развоја регистра Социјална карта процењени су на 130.000.000,00 динара. Овај износ покрива све трошкове у вези успостављања регистра (софтверску доградњу и проширење функционалности због повезивања са екстерним регистрима, повезивање и развој сервиса за размену података са шест екстерних регистара и три групе евиденција из надлежности Министарства, проширење базе података, проширење функционалности подсистема за обједињавање података и нотификације, подсистема за складиштење података, анализу и извештавање и подсистема за увид у податке, обуке). Предњи износ не покрива трошкове одржавања с обзиром да ће одржавање почети са реализацијом након истека гарантног рока 2023. године, а Програм регистар социјална карта је предвиђен у Предлогу буџета за 2021. годину (ознака 4002).

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Нема утицаја на расходе других институција.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Доношење Закона о социјалној карти неће проузроковати трошкове привреди.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Закон о социјалној карти не утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Не утичу.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Не.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Не.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Нема ефекте.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Доношење Закона о социјалној карти неће проузроковати трошкове грађанима. Грађани ће посредно имати користи од доношења овог закона јер ће се по основу унапређења квалитета података обезбедити боља таргетираност давања и услуга и други бенефити (лакше остваривање права).

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Доношење Закона о социјалној карти неће штетно утицати на неку специфичну групу популације.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Доношење Закона о социјалној карти, односно успостављање регистра Социјална карта, имаће позитиван утицај на грађане, па и на наведене друштвене групе на начин да ће се обезбедити праведнија расподела и смањивање злоупотреба, ефикасност у раду и проактивност органа јавне управе.

Праведнија расподела се постиже на начин да ће права остваривати само они којима је помоћ потребна и који испуњавају услове, и биће искључени сви они који су "грешком" укључени у права. Познато је да се информатизацијом података смањује могућност за злоупотребе како од стране подносилаца захтева, тако и од стране службеног особља које решава о правима. Подаци који се налазе у Социјалној карти представљају основу за поједностављивање административног поступка и модернизацију услуга надлежних органа социјалне заштите којима се остварују уштеде у времену и трошковима, а тиме се испуњава и законска обавеза размене података из службених евиденција према ЗУП-у.

Проактивност се огледа у могућности службеног поступања на основу података из регистра за она лица која су била из неког разлога била "одбијена", а у међувремену се неки од података од утицаја на право променио, а такође и за део лица која по посебној одлуци Владе ће се наћи у регистру ради унапређења њиховог положаја. Проактивност је могућа и у смеру укидања права на основу промена у подацима који пристижу у регистар из екстерних регистара. С обзиром да у регистру Социјална карта се не налазе подаци о свим становницима Р. Србије, није могућа проактивност у пуном обиму, а што је била једна од опција која је одбачена због заштите права на заштиту личних података.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће

тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Доношење Закона о социјалној карти нема утицаја на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад.

5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Доношење Закона о социјалној карти не доводи до било какве дискриминације наведене категорије лица.

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Не.

7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Доношење Закона о социјалној карти нема директног позитивног утицаја на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу, али посредно може својом проактивношћу да допринесе укључивању дела лица у систем социјалне заштите чији се подаци налазе или ће се наћи у регистру Социјална карта.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Доношењем Закона о социјалној карти и успостављање регистра Социјална карта може да се допринесе промени доступности система социјалне заштите у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе на начин што ће по основу располагања подацима на једном месту за кориснике права и лица чији ће се подаци по одлуци Владе начи у регистру Социјална карта, моћи да се обезбеди промена у виду веће правичности и законитости доделе или искључења права, зависно од података. Промена у финансирању може да буде производ промене политике на основу података из регистра Социјална карта који ће у овом случају бити много употребљивији него до сада, али та промена неће бити у негативном смеру.

ПРИЛОГ 8:

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану

екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Доношење Закона о социјалној карти не утиче на животну средину.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Не утиче.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Не утиче.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Не представља ризик.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Не утиче.

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Не уводе се наведене промене, али се доношењем Закона о социјалној карти и успостављањем регистра Социјална карта, ствара могућност коришћења података ради утврђивања чињеница неопходних за одлучивање о праву и услузи у области социјалне заштите, аутоматизација поступака и процеса везаних за поступање у области социјалне заштите, креирање социјалних политика, превенција сиромаштва и отклањање последица социјалне искључености, обављање статистичких, социјално-економских и других истраживања, анализа података и израда извештаја потребних за обављање послова из надлежности Министарства.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Доношење Закона о социјалној карти не утиче на расположиве капацитете јавне управе. Биће потребно реализовати обуке техничког особља Министарства за администрирање регистра (3-5 лица) и обуке напредних корисника (око 10 лица) који ће даље као "тренери" реализовати обуке корисника података, односно корисника регистра (руководилаца,

службених лица, администратора органа). Број корисника података се процењује на око 500 лица, а обуке ће се реализовати с краја 2021. и почетком 2022. године. Обука корисника података неће бити у надлежности добављача због уштеда у финансијским средствима.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Није потребно.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

У сагласности је са важећим прописима.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не утиче.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Доношење Закона о социјалној карти и успостављање регистра Социјална карта уведе информатизацију података о социјално-економском статусу појединаца од којег зависи остваривање права из области социјалне заштите. Регистар социјална карта постаје званични регистар података који се користе у различите сврхе предвиђене Нацртом закона, те он (регистар) на тај начин доприноси повећању одговорности и транспарентности рада јавне управе. Свако коришћење података из регистра Социјална карта од стране службених лица остаје забележено, свако разрешење нотификације о спорним случајевима остаје забележено, итд., а то свакако утиче на одговорност и транспарентност рада управе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Није потребно предузимање додатних мера за доношење Закона о социјалној карти. Након доношења закона, за имплементацију регистра Социјална карта потребно је око 12 месеци, а након тога за његово спровођење око 2-3 месеца. Корисницима података ће бити достављена сва корисничка документација како би успешно могли да користе регистар. Та документа ће се налазити и у самом регистру, а имплементираће се и опција "помоћ".

Што се тиче коришћења регистра Социјална карта у сврхе које су наведене у Нацрту закона, биће донети акти којима ће се ближе уредити начин поступања за наведене сврхе, па и за опцију службеног поступања ради остварења проактивности. С обзиром на обим лица која су обухваћена регистром (корисници права – постојећи, бивши, одбијени, лица

по посебној одлуци Владе), проактивност је ограничена на тај скуп лица. У смислу смањења грешке социјалне искључености проактивност ће се односити на ситуације где лице има неко право, а не остварује га, а у смислу социјалне искључености где лице остварује неко право, а не би требало. Проактивност је практично укључена у имплементираних функционалности и механизме у самом регистру на начин да је израђен систем нотификација, односно обавештења за поступање. Сигнализира се одговарајућа нотификација органу који је територијално надлежан за лица да поступи, односно да провери добијену нотификацију и ако утврди да је основана, да службено поступи у одговарајућој ствари. С обзиром да се подаци у регистру Социјална карта ажурирају у готово реалном времену, то ће се промена неке чињенице у статусу од значаја за права лица одмах приказати кроз нотификацију која ће јасно бити изражена. По тој нотификацији мора да се поступи и да се остави запис о њеном разрешењу (ко ју је, на који начин и када разрешио).

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Доношење Закона о социјалној карти и успостављање регистра Социјална карта представља приоритет за Владу и Министарство.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За доношење Закона о социјалној карти и успостављање регистра Социјална карта обезбеђена су финансијска средства. Планира се довољно времена за спровођење поступка јавне набавке за регистар Социјална карта – 2. фаза.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Ризик на успостављању Социјалне карте огледа се у недоношењу Закона о социјалној карти. Без закона правно није могуће реализовати 2. фазу развоја регистра због уставних одредби и одредби закона којим се регулише заштита података о личности.

Обухват података који се предвиђа у овом регистру мора бити регулисан законском регулативом, како у погледу обухвата лица за која се формира њен садржај, тако и у погледу података из других службених евиденција који се у систему обједињавају, а битан аспект, када се прикупљају и концентришу разни подаци о личности на једном месту је аспект заштите података о личности. Прикупљање података мора бити строго контролисано, подаци прикупљани кроз контролисане сервисе, сви увиди у службене евиденције морају бити регистровани, а информације о приступу и прегледаним подацима евидентирани и на страни пружалаца информација и на страни оних који податке користе.

С обзиром да су добијене информације да ће Централни регистар становништва моћи да се користи у пуном капацитету од априла 2021. године, практично не постоји посебан ризик у вези са повезивањем са тим регистром. Регистар Социјална карта ће бити спреман за повезивање крајем 2021. године са свим регистрима предвиђеним Нацртом закона, а пре тога ће се обезбедити технички услови за повезивање и размену података што је реално.